

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi

12. SINIF

Güncel Dinî Meseleler

2. İktisadi Hayatla İlgili Meseleler
 - 2.1. İslam'da İşçi ve İşveren Hakları

■ **ÖNCEKİ DERSİMİZDE NELER VARDI?**

2. İktisadi Hayatla İlgili Meseleler

■ **NELER ÖĞRENECEĞİZ?**

2. İktisadi Hayatla İlgili Meseleler

2.1. İslam'da İşçi ve İşveren Hakları

İslam'da İşçi ve İşveren Hakları

- Başkasına ait bir işi veya hizmeti bir bedel karşılığında yapmayı üstlenen kimseye **işçi** denir.

Zanaatkâr, usta, kalfa gibi serbest meslek sahipleri, beceri ve yeteneklerini kullandıkları için bir bakıma **işçidirler**.

- İşlerini yaparken başkalarının emeğinden de istifade ediyor, yani işçi kullanıyorsa, bu vasıflarıyla da işverendirler.

- İşçi ve işverenin birbirlerine karşı birtakım hakları, görev ve sorumlulukları vardır.

İşveren işçinin dinine, rengine, ırkına, içerisinde bulunduğu sosyal gruba değil kabiliyet ve liyakatine önem vermelidir.

Çalışmaya başlamadan önce işveren işçiyi nasıl bir işte çalıştıracağını, işin süresini, vereceği ücreti de bildirerek karşılıklı mutabakata varmalıdır.

Peygamberimiz buyuruyor ki:
«Kim bir işçi çalıştıracaksa ona
ücretini bildirsin, ücretini belirlesin.»
(Beyhaki, Sünen, IV, 120)

- İşçiye, iş sözleşmesi sırasında kararlaştırılan ücret, geciktirilmeden verilmelidir.

Peygamberimiz buyuruyor ki:
“İşçiye ücretini alın teri kurumadan ödeyiniz.”

İbn Mâce, Rühûn, 4.

- İşçinin işveren üzerinde maddi hakları yanında birtakım manevi hakları da vardır.
- Bunların başında işçinin hayatının ve sağlığının her şeyden önemli olduğu unutulmamalıdır.
- İşveren, çalışanları arasında adaletli davranmalı.

- Çalışma şartları insanın şeref ve haysiyetine uygun bir biçimde düzenlenmelidir.
- İşveren de işçinin sosyal güvenliğini sağlamalı, işçinin emniyeti için gereken tedbirleri almalıdır.

Peygamberimiz buyuruyor ki:

“Onlar sizin kardeşleriniz olup Allah onları sizin sorumluluğunuz altında kılmıştır. Böyle bir din kardeşi eli altında bulunan kimse ona yediğinden yedirsin, giydiğinden giydirsin. Onlara güçlerinin yetmeyeceği işleri yüklemeyiniz. Şayet yüklerseniz onlara yardımcı olunuz” (Buhârî, “İtk”, 16)

Çalışma
esnasında üzücü
kazalar meydana
gelmemesi için;

İşin özelliğine göre emniyet tedbirleri alınmalı.

İşçi, iş sağlığı ve güvenliği konusunda gereken eğitimleri almalı.

Hayatını riske atacak iş ve iş ortamlarından uzak durmalı.

Sağlık kontrollerini ihmal etmemelidir.

- Çalışanların sağlığı açısından güvenli iş ve ortamlarda çalışması dinin insanlara yüklediği bir sorumluluk ve insan haklarının bir gereğidir.
- İş kazaları ve meslek hastalıkları başta işçiler ve aileleri olmak üzere tüm toplumu olumsuz etkileyebilmektedir.

- İşçinin de işverene karşı yerine getirmesi gereken bazı sorumlulukları vardır.

- İşçi gücü oranında elindeki işi en iyi şekilde yapmaya gayret etmeli ve dürüst davranmalıdır.

*Peygamberimiz buyuruyor ki:
“Müminler işlerini en güzel şekilde yaparlar.”
Müslim, Sayd, 57.*

İşçi, kendisine teslim edilen her türlü eşya ve malzemeyi emanet bilmeli ve onlara zarar vermemelidir.

İŞVERENLER

İşçisinin beden ve ruh sağlığını önemsemeli

Güvenli bir iş ortamı hazırlamalı

İşçinin hakkını geciktirmeden vermeli

İŞÇİLER

İşini ciddiyetle ve özenle yerine getirmeli

Sorumlu olduğu iş alanını emanet görmeli

Verilen sorumlulukları yerine getirmelidir.

- İş ahlakı, dürüst çalışmak ve düzgün iş yapmak iş verimini artırır. İş veriminin artması da ekonomik kalkınmaya katkıda bulunur.
- İşçinin emeğinin karşılığının verilmesi, işçi sağlığı ve güvenliği gözetildiğinde toplumsal refah artar, bu sayede bireyler huzurlu ve mutlu olurlar.

- Gerek işveren, gerekse işçi olsun kişi;

Kazancını elde ederken helale harama dikkat etmelidir.

Yaptığı iş konusunda gerekli eğitimleri almalı ve işin ehli olmalıdır.

Dürüstlük en önemli ilkesi olmalıdır.

Kanaatkar
olmalı ve
israftan da
kaçınmalıdır.

Kendisini
haramlardan
koruyacak ve helal
kazanca yöneltecek
dini ve ahlaki
bilgileri
öğrenmelidir.

Yaptığı iş ve üretimle ülkenin milli servetine katkıda bulunduğunu unutmamalıdır.

Kazancından, gücünün yettiğince ihtiyaç sahiplerine yardımda bulunmalıdır.

- İşçi ve işveren birbirlerinin hasmı değil, çalışma hayatını oluşturan bir bütünün parçalarıdır.
- Bütünün iki parçası karşılıklı hak ve sorumluluklarını yerine getirdikleri sürece, toplumsal huzur daha çok artacaktır.

■ NELER ÖĞRENDİK?

2. İktisadi Hayatla İlgili Meseleler

2.1. İslam'da İşçi ve İşveren Hakları

- Bir işin veya ürünün ortaya çıkması için, işveren sermayesini, işçi ise emeğini verir. Sonuçta bir iş veya ürün ortaya çıkar.
- Verimli bir mal veya hizmet üretiminin gerçekleşmesi ancak bu iki tarafın da karşılıklı olarak sorumluluklarını yerine getirmesiyle mümkün olur.

■ NELER ÖĞRENDİK?

- İslam dini, bu konuda tarafların yükümlülüklerine değinirken; işverenin işçinin haklarını tam olarak ve zamanında vermesini ve işçiye sağlıklı bir çalışma ortamı sunmasını ister.

■ NELER ÖĞRENDİK?

- Bunun karşılığında işçinin de işini en güzel şekilde yaparak işverenin herhangi bir zarara uğramadan işin istenilen vasıflarda ve zamanında tamamlanmasını ister.
- Herkesin bu konuda sorumluluğunu yerine getirmesi, kul hakkı açısından önemlidir.

■ NELER ANLADIK?

1. İşçi-işveren arasındaki ilişkinin sağlıklı olup olmamasının iş verimine etkileri nelerdir?
2. İslam dininin işçi haklarına riayet edilmesine verdiği önemi örneklerle açıklayınız.
3. Çalışma hayatındaki huzurun toplumsal huzura olan katkılarını örneklerle açıklayınız.
4. İslam dininin «iş ahlakı» kavramına nasıl bir anlam yüklediğini örneklerle açıklayınız.

■ **BİR SONRAKİ DERSİMİZDE NELER VAR?**

3. Gıda Maddeleri ve Bağımlılıkla İlgili Meseleler - 1

Hazırlayan: Mehmet Zeki GÜLER

